

MOTSTRØMS. Forfatteren Ronald M. Schernikau levde et liv mot strømmen. 1. september 1989 fikk han oppfylt drømmen om statsborgerskap i DDR. Seks uker senere falt Muren.

Den siste kommunisten

Kommentar

INGRID BREKKE, journalist

DEN FASCINERENDE biografi- en om forfatteren Schernikau er en av de mer originale blant de mange tyske bøker knyttet til 20-årsjubileet for Murens fall. Schernikau er ikke særlig kjent i dag, men hans livshistorie er definitivt verdt hver side i boken som er kommet om ham, li- vet hans favner en hel epoke: *Der letzte kommunist. Das traumhafte Leben des Ronald M. Schernikau*, skrevet av hans venn, journalisten Matthias Frings.

Schernikau ble født i Øst-Tyskland, i et forhold hans mor hadde til en gift mann, en mann som etter hvert forlot familien og flyktet til Vest. Den forelskede moren bestemte seg etter noen år for å dra etter, til tross for at hun var overbevist kommunist og trivdes i hjemlandet. Etter den nervepirrende flukten oppdaget hun at ikke bare hadde mannen stiftet ny familie uten å fortelle det, men – hva verre var – han tjente sine penger på å handle med nazi-souvenirer.

Schernikau vokste altså opp i Vest-Tyskland, og ble regnet som en forfattersensasjon da han romandebuterte som 19-åring. Året etter, i 1980, flyttet han til Berlin, der han fant sin plass i det homofile miljøet i Kreuzberg/Schöneberg, med fest og frihet. Det alternative Vest-Ber-

«Hele Schernikaus liv er gjennomsyret av dårlig timing»

Utstillinger på nettet

I anledning 20-årsjubileet arrangeres en rekke utstillinger, også på nettet.

I regi av det tyske film- og fjernsynsmuseet er det samlet inn mange hundre private bilder fra oppbruddstiden i 1989-90. De kan sees på www.wir-waren-so-frei.de.

På www.zeitzone-ddr.de kan resultatet av et rent privat initiativ sees. Sibille Sändig startet sin innsamling av materiale tidlig på 90-tallet, og hensikten er å vise DDR-historie fra innsiden.

Begge nettstedene har også en engelsk versjon.

Aftenposten fakta

lin trakk i sin tid artister som David Bowie, Iggy Pop og Nick Cave – og nattelivet var legendarisk.

Bedre litteratur i Øst. Men Schernikau var ikke bare festglad, han var også en ideologisk bevisst kommunist som forsvarte DDR, ikke minst fordi han mente det ble skrevet bedre romaner der enn i Vest. Fascinasjonen ble bare sterkere med årene, og kulminerte med oppnådd statsborgerskap og leilighet i en blokk i Øst-Berlin bare uker før Murens fall – en hendelse som skuffet ham dypt.

Frings tegner for øvrig et sterkt bilde av Schernikaus posisjon i de dramatiske dagene i november 1989: Han følger kjæresten sin til grenseovergangen, og blir av folkemengden ufrivillig ført over til Vest. Han er den eneste som snur, og kjemper seg motstrøms tilbake.

Vest eller Øst – uansett var han ved veis ende. Kort tid etter

10. november 1989 falt Berlinmuren. Tusenvis av mennesker samlet seg langt Muren, som her ved Brandenburger Tor.

FOTO: SCANPIX

fikk den skarpe og sjarmerende kommunisten diagnosen AIDS, og døde bare 31 år gammel. Dette var rett etter sykdommen ble oppdaget, mange ble smittet før de visste noe særlig om HIV og AIDS, og ingen medisiner hjalp egentlig. Som Frings selv skriver: Hele Schernikaus liv er gjennomsyret av dårlig timing.

Bestselger. Schernikau-biografien er altså en av en mengde utgivelser knyttet til Murens fall i år, men hittil er det egentlig bare én bok som har utmerket seg på bestselgerlistene, Uwe Tellkamps roman *Der Turm*. Denne nesten 1000 siders ge-

nerasjonsromanen fra DDR kom i fjor, men selger fortsatt i bøtter og spann. Boken har dessuten fått strålende kritikker, og kommer på norsk på forlaget Press i oktober.

Et helt ferskt eksempel på jubileumbok er *Die Nacht, in der*

die Mauer fiel, Natten da Muren falt, der forfattere skriver om hva de gjorde akkurat da. Samlingen inneholder også befriende ærlige beretninger av typen: Jeg hadde ingen TV og ante ikke hva som foregikk før dagen etter.

DESIGN
INSTITUTTET

www.designinstituttet.no

Vi tilbyr grunnleggende undervisning i designfagene:

- Industriedesign / produktdesign
- Visuell kommunikasjon / grafisk design
- Interiørarkitektur / møbeldesign

Utdanningen kan benyttes som forstudium for designfag ved høyere utdanning. Skolen ligger sentralt i Oslo. Offentlig godkjent. Lån og stipend i Statens Lånekasse. 28 plasser. Søknadsfrist 15. juni.

ESTHETIQUE

BIOTherm

RIDES REPAIR
CHROMA-LIFT

Har du lyst på en hud som stråler?

NYHET! Rides Repair CHROMA-LIFT gir deg en jevnere, fastere og glattere hud allerede ved første påføring.

Kom og opplev umiddelbar effekt med en effektiv ansiktsbehandling hos oss på Esthetique GlasMagasinet. Vi inviterer deg fra mandag 8. til lørdag 13. juni.

Ta med en venninne samt denne annonsen og motta en spennende oppmerksomhet fra oss.

Velkommen!